

Голова Державного центру зайнятості

**Віктор Лук'яненко:
Людині потрібна не допомога з безробіття, а робота**

Сьогодні попит на робочу силу значно перевищує пропозицію: в середньому на одну вакансію претендує ледь не три десятки лише офіційно зареєстрованих безробітних, а на Івано-Франківщині взагалі маємо співвідношення 1 до 180. Чи здатний якимось реально Державний центр зайнятості впливати на таку, можна вважати, критичну ситуацію?

З одного боку, маємо роботодавця, з іншої - громадян, що хочуть працювати й отримувати за це матеріальну винагороду та моральне задоволення. Служба зайнятості - це посередник на ринку праці. Чи може вона кардинально впливати на ситуацію? Певно, ні... Бо стан зайнятості населення, у першу чергу, залежить від стану економіки і... бажання людей працювати, їхньої конкурентоздатності.

Є два напрями, де ми можемо вагомо впливати. На першому етапі становлення (службі) зайнятості наступного року виповнюється лише 10 років) головним завданням було приділити максимум уваги людині, що шукає роботу. Тепер ми прийшли до висновку, що не менше уваги слід приділяти і роботодавцю. Саме тому за останні 8 місяців у нас збільшилося число вакансій майже до 56 тисяч. А з початку року було лише 34 тисячі. Звичайно, змінилася ситуація і щодо претендентів на одне робоче місце: замість 30 стало 20. У тому ж Івано-Франківському вже не 180, а 118.

За законом про зайнятість, роботодавець зобов'язаний щомісяця подавати у службу зайнятості інформацію про вакансії, прийнятих на роботу і вивільнених працівників. На практиці виходить, що всі ми не законослухняні: більшість, особливо приватники, не виконують цю вимогу, підбір кадрів відбувається за принципом "беру своїх". Ми не один раз піднімали питання, щоб зробити більш жорстко (штрафи тощо) відповідальність тих, хто не виконує закон. Зараз адміністративні стягнення формально теж існують, але реалізація їх надто громоздка і складна. Зараз ми намагаємося довести роботодавцям, що служба може їм дати якісну робочу силу. До того ж у нас є можливості і передбачувати, і провести відбір. У минулому році у Білій Церкві, наприклад, взуттєвики "розкрутили" виробництво, їм потрібні були спеціалісти - і служба зайнятості підбрала людей, організувала навчання.

- Ви вважаєте, "що брати своїх" на роботу протизаконно?

- По перше, кожний роботодавець вирішує
Початок. Продовження на стор. 2

Ринок праці в Славутичі станом на 01.11.99р.

1. Чисельність незайнятого населення, яке перебувало на обліку в центрі зайнятості 1996 чол.
2. В т.ч. мали статус безробітного 1798 чол.
3. Працевлаштовано центром зайнятості з початку року 378 чол.
4. Проходили професійне навчання і перенавчання 75 чол.
5. Брали участь у громадських роботах 55 чол.
6. Перебуває на обліку станом на 01.11.99р. 958 чол.
7. В т.ч. безробітні 925 чол.
8. Офіційний рівень безробіття по м.Славутичу на 01.11.99р. 6,8 %
9. Отримували допомогу по безробіттю 1304 чол.
10. Сума виплаченої допомоги по безробіттю 474,4 тис. грн.
11. Потреба підприємств у працівниках (на вільні робочі місця та вакансії) станом на 01.11.99р. 156 чол.
12. На одне вільне робоче місце претендувало 6 чол.

В этом номере:

1. Людині потрібна не допомога з безробіття, а робота
2. Ринок праці в Славутичі
3. На допомогу молоді
4. Требується
5. Ищут работу
6. Консультация налоговой инспекции

Продовження. Початок на стор. 1

особисто - брати чи не брати собі працівника - це його законне право, ніхто не може йому нав'язувати своїх кандидатур. Ми можемо лише запропонувати. По-друге, ніде не заборонено роботодавцям брати на роботу людей з вулиці чи звідки б то не було, а лише через службу зайнятості. Чому я говорю "своїх"? Бо не завжди всі є тими спеціалістами, які потрібні на конкретній ділянці.

- Чомусь нерідко доводиться чути нарікання на центри зайнятості, особливо у райцентрах. На вашу думку, люди даремно чіпляються до ваших підлеглих на місцях чи з об'єктивних причин?

- Нарікання, звичайно, можуть бути. Як кажуть, у сім'ї не без ... Маємо 670 наших "точок" на рівні міст і районів, де працює 14 тисяч чоловік. Можуть виникати проблеми. Але невдоволення, певно, зараз не лише службою зайнятості, а й будь-якою соціальною системою: пенсійною забезпечення, субсидійного тощо.

Людині потрібна не допомога з безробіття, а робота. І коли звертаються до служби, ми можемо визнати безробітним, призначити допомогу у визначених розмірах, відправити на навчання чи перенавчання. Але є регіони, де пропонувати просто нічого. Наприклад, далеко ходити не варто - місто Ржищів Київської області. Кожний п'ятий там без роботи. Основним місцем роботи там був радіаторний завод, що випускав чугунні батареї, за якими колись випликувалися палені черги. Але у цих вітчизняних батареях з'явилася велика кількість конкурентів, що випускають продукцію вищої якості, - завод зупинився. З іншого боку, Ржищів відірваний від Києва. Це не Українка, з якої можна приїхати на роботу в столицю електричкою. Із Ржищева є тільки автобусний маршрут. А кількість рейсів останнім часом значно скоротилася, та й ціна проїзду абсолютно інша. Безглуздо їздити на роботу, коли 2/3 віддаєш за проїзд. Така ж проблема у містечках Чернігівської області, інших. І держава має вирішувати, як бути з регіонами, де закрилися підприємства, шахти. А це і Луганськ, і Донецьк, і Черкаси тощо.

Якщо людина не знаходить у службі зайнятості того, за чим приходить, - вона уже не задоволена. Ще одне. У критичних регіонах значне навантаження на працівників - щодня 40-60 чоловік, які приходять пригнічені і з надією, що дуже часто перетворюється у розчарування. А працівники служб зайнятості - теж живі люди. Між іншим, найбільша плінність кадрів у нас серед інспекторів.

- Реальні суми виплат допомоги з безробіття в Україні дуже мізерні. Чи були пропозиції збільшити їх?

- Виплати з безробіття у нас, за законодавством, не нижчі, ніж на Заході. Якщо у нас звільняють людину на підприємстві за ст. 40 п. 1, за законом, вона три місяці отримує по 75 відсотків середнього заробітку. В Європі ці відсотки - близько 60. Далі безробітний отримує 50 відсотків середнього заробітку протягом півроку. До цього за 3 місяці отримує 100-відсотковий розмір зарплати на підприємстві. Теоретично начебто обсяги пристойні. На практиці виходить, що людина перед звільненням була прогягом значного часу у відпустках, у неї середній заробіток мізерний. Якщо безробітний прийшов до нас з довідкою, що середня зарплата у нього становила 60 грн., то нараховують йому 45 грн. Більшість наших клієнтів отримує мінімальну виплату 25 грн. Хоча, звичайно, мінімальна виплата має співвідноситися з мінімальною заробітною платою. Але тут постає питання: де взяти гроші?

Спочатку, коли відбувалося становлення служби зайнятості, нам часто дорікали, що ми багато витрачаємо на себе: на утримання, розвиток. Зараз ми вийшли на мірки західноєвропейських країн: 60 - 70 відсотків іде на навчання безробітних. Але на Заході виплати на проблеми зайнятості значно вищі - від 2 до 3 відсотків валового внутрішнього продукту. У нас на нинішній рік - 0,03 відсотка. Найвищий відсоток був у 1994 році - 0,9 відсотка.

Я розумію економічну ситуацію, те, що роботодавці ставлять питання про зниження податку для розвитку підприємств. Але у нас так склалося: у 1996 році (тоді я став директором Державного центру зайнятості), за законодавством, відрахування у фонд зайнятості складали 2 відсотки з фонду оплати праці. Потім кулаками по столах грюкали, щоб узагалі не платити у фонд зайнятості. Потім влягнули нас у Соцстрах, хоча фонд зайнятості ніякого

відношення, в принципі, до нього не має - ми ввійшли у "соціальне страхування, в тому числі і від безробіття", де визначили ставки: 1,5 відсотка з роботодавця та 0,5 відсотка з зарплати кожного працюючого. Це з великими труднощами вдалося законодавчо закріпити. Після чого ми погасили заборгованості, бо до цього 4 місяці не мали фінансування.

Два відсотки маємо й сьогодні. Але за цей проміжок часу рівень безробіття зріс із 0,3 до 4 відсотків. А наприкінці року, певно, буде і більше. Хоча ми перерозподілили затрати всередині фонду: більші суми йдуть на виплату допомоги з безробіття, збільшилися обсяги підготовки. Ми фінансуємо суцільні роботи. Так, наприклад, коли сталася трагедія на Закарпатті, направили туди близько 2 млн. грн., отримавши дозвіл Кабміну виплачувати зарплату тим, хто ліквідував наслідки стихії. Хоча на Заході від такої форми зайнятості як суцільні роботи, уже відмовляються. У нас, особливо під час студентських канікул, вона залишається актуальною. Так, близько 60 тисяч юнаків і дівчат цього року дещо поповнили свій бюджет.

За нашими розрахунками на 2000 рік на проблеми зайнятості потрібно млрд. 282 млн. грн. Це при тому, що закон доповнила стаття про те, що дві з тримісячних середніх зарплат після звільнення в зв'язку з скороченням штату у період працевлаштування відтепер платитимуть не підприємства, а служба. Ця стаття мала вийти в дію з грудня минулого року. Ми тоді в авральному порядку просили Верховну Раду перенести її введення на рік. Знову підійшли до затвердження бюджету - й історія може повторитися. Тому що лише на це нововведення потрібно буде 260 млн. грн. У бюджеті нам поки що відводять лише 584 млн. грн. тобто передбачається закрити лише 45 відсотків потреб.

- Багато українських безробітних у пошуках трудового щастя нелегально ідуть за кордон, де знають образ і насилля. Чи можливо врегулювати трудову міграцію і захистити своїх співвітчизників?

- Дуже складно. По-перше, нас ніде не чекають. Так, у нас є договори щодо працевлаштування з Польщею, Чехією, Словенією, Росією, В'єтнамом. Але щодо тих же в'єтнамців ми розмірковуємо: чи потрібні вони нам, коли ми не знаємо, як відправити на батьківщину тих, хто залишився в Україні з часів Союзу. За кордоном так думають і про наших співвітчизників, які ідуть туди на заробітки. В Угорщині ми пробували узаконити працю українців, але там категорично відмовили, бо на той час рівень безробіття у них сягав 20 відсотків.

Наприклад, є загальний договір з Польщею, але квоти і правила прийому не встановлені. Тому що поляки не зацікавлені легалізувати у себе працевлаштування українців. Квота у Словенії - всього 200 чоловік. А працює там близько 2 тисяч. Чехія кожного року зменшує квоту і аргументує це тим, що у них різко зріс рівень безробіття. Уже потім додаються нарікання, що наші не так себе поведуть тощо.

Проблема трудової міграції складна ще й тому, що наші люди надто довірливі. Зрозуміло, не від гарного життя вони на місяці залишають домівки. Але слід присипити дивитися на ліцензії фірми, яка обіцяє за 200-300 доларів влаштувати вас на роботу, вимагати договір зі стороною, куди вас збираються відправляти. Працевлаштуванням у нас може займатися будь-яка фірма, яка задекларувала це в реєстраційних документах. Ті, хто працює із закордоном, отримують від Державного центру зайнятості ліцензії. Цього року майже 70 ліцензій, за результатами перевірок, ліквідовано. Але торгівля людьми, їхньою роботою настільки прибуткова, що підприємці довго вдаються до різних хитрощів: везуть людей через турфірми тощо, і розкрити такі махінації дуже складно. До речі, фірми, які відправляють людей на роботу за кордон, не мають права брати гроші за посередництво.

- Які ваші прогнози щодо безробіття у найближчі роки?

- Прогнози не найкращі. Наступного року, за нашими оцінками, зареєстрований рівень безробіття складатиме 8,5 відсотка. Якби економіка почала підніматися з колін, то це було б можливим лише за умови наявності нових технологій та організації праці по-новому. А це вимагатиме робочої сили нової якості. Тобто все одно будуть звільнення і заміна.

За матеріалами преси "Україна молода", 14.09.99

Т р е б у ю т с я предприятиям и организациям г.Славутича

Автомеханик	Плотник-столяр	высоковольтник	Зам. по науке
Газоэлектросварщик	Плотник-бетонщик	Электромонтер	Зам. гл. бухгалтера
Жестянщик	Паркетчик	Электросварщик дуговой	Инженер-энергетик
Заточник	Плотник	сварки	Начальник ПТО
Закройщик 5р.	Продавец		Начальник ПЭО
Каменщик	Слесарь по рем. а/м	Повар (Чернобыль, вахта)	Нач. диспетчерского отдела
Кровельщик 3-4р.	Столяр 3-4р.		Модельер-констр. шв. пр-ва
Маляр-штукатур	Столяр-станочник		Технолог шв. пр-ва
Маляр	Слесарь строительный		Товаровед
Маш. штук. станции	Слесарь-сантехник	Вед. инж. по мед. обор.	Ученый секретарь
Плиточник-штукатур 5р.	Токарь	Врач акушер-гинеколог дет.	Учитель-дефектолог
Плиточник-облицовщик	Тракторист	Врач-лаборант	Учитель физкультуры
Плиточник-мозаичник	Электромонтажник	Врач-реаниматолог	Учитель ин. языка
Плиточник-гранитчик.	Электромонтер-	Гл. инженер	Фармацевт

Более подробную информацию можно получить в центре занятости

На допомогу молоді

3-го листопада 1999р. на базі Славутичького Центру професійного розвитку відбувся семінар-практикум "Бібліотека на допомогу професійному самовизначенню старшокласників", організований спільно з міським методичним центром. Метою семінару був пошук оптимальних технологій інформаційної підтримки та координації зусиль бібліотек загальноосвітніх закладів та інших соціальних інститутів щодо професійної орієнтації школярів та незайнятого населення. У творчій дискусії з цього питання взяли участь: Бойко Т.О. - завідувач відділом у справах сім'ї та молоді, Жигалло Л.І. - спеціаліст I кат. міського відділу освіти, Белокурова Л.В. - спеціаліст центру зайнятості, Поргня Н.В. - директор міської Централізованої бібліотечної системи, Козленко Н.А. - завідувач міською бібліотекою для дітей, Панченко Т.М. - заступник директора ЦПР, Колосай Л.А. - методист ММЦ, представники адміністрації загальноосвітніх шкіл, шкільні бібліотекарі.

На завершення роботи були прийняті рекомендації:

- Організувати при бібліотеці ЦПР міський центр інформаційної підтримки профорієнтаційної роботи.
- Сформувані та забезпечити діяльність на базі ЦПР Координаційної ради з профорієнтації.
- Забезпечити організацію на базі бібліотек загальноосвітніх закладів профорієнтаційних куточків "Професійному самовизначенню школярів - інформаційну підтримку".
- Виявити наявні бібліотечні фонди шкільних бібліотек з метою передачі профільної літератури до бібліотеки ЦПР.
- Скласти двосторонні угоди між навчальними закладами і міською ЦБС про використання інформаційних ресурсів бібліотек ЦБС на засадах міжбібліотечного абонементу.

11.11.99р. відбулася зустріч міського голови В.П.Удовиченка з представниками громадських молодіжних організацій. На зустрічі перед аудиторією виступила завідувач відділом у справах сім'ї та молоді Бойко Т.О., яка розповіла про роботу відділу та про програми, які реалізуються. Веремецька Т.А. - заступник директора Славутичького центру зайнятості повідомила про стан ринку праці міста, послуги, які надає служба зайнятості для молоді, про можливість навчання за направленням центру зайнятості. Також перед присутніми виступила Тарасенко А.М. - представник служби у справах неповнолітніх.

В ході зустрічі була створена Координаційна рада громадських молодіжних організацій, до складу якої ввійшли сім чоловік - представники від кожної громадської молодіжної організації.

Наприкінці зустрічі міський голова відповів на запитання молоді про проблеми навчання в місті, можливість одержання вищої освіти, харчування школярів, вивчення англійської мови тощо.

Ищут работу

следующие специалисты, зарегистрированные в Славутичском центре занятости на 18.11.99г.

Бетонщик	2	Кровельщик	3	Продавец	50	Администратор	3	Мастер	8
Бармен	3	Лаборант	3	Санитарка	14	Библиотекарь	3	Менеджер	4
Буфетчик	4	Лабор.хим.ан.	3	Слесарь КИПиА	4	Биолог	1	Методист	3
Водитель а/м	70	Маляр	12	Слес. по рем. обор	8	Бухгалтер	40	Муз.рук-ль	3
Вязальщик	2	Маш. а/крана	4	Слес. по рем.авто	6	Воспитатель д/с	33	Оператор ЭВМ	4
Газосварщик	2	Монтажник р/а	4	Слесарь-сантех	4	Врач	1	Почтальон	5
Горничная	2	Няня	24	Столяр	7	Делопр-из-ль	1	Секр-маш	16
Деактиваторщик	8	Озеленитель	9	Телефонист	3	Диспетчер	1	Сестра мед.	18
Дозиметрист	6	Официант	4	Токарь	1	Зав.складом	1	Товаровед	4
Закройщик	3	Парикмахер	5	Тракторист	4	Инженер	22	Учитель	15
Изолировщик	2	Плит-штукатур	9	Художник	3	Инспектор ОК	1	Фармацевт	3
Каменщик	8	Плотник	11	Швея	3	Калькулятор	1	Экономист	5
Кондитер	8	Повар	21	Эп.монтажник	9	Кассир банка	1	Экспедитор	7
Контр-кассир	8	Портной	1	Эп.монтер	9	Кладовщик	10		